

U prijelomno doba sučeljeni s presudnim pitanjima katolički biskupi s područja Republike Hrvatske sastali su se u Zagrebu 10. srpnja o. g. Istina je da ne postoji posebna konferencija biskupa s područja te republike. Kad bi se sastali biskupi Crkve hrvatskoga jezika, morali bi doći ne samo oni iz Bosne i Hercegovine nego i iz Srbije i Makedonije. No, Katolička je Crkva dovoljno elastična u svom zakonodavstvu da može odgovoriti zahtjevu vremena i na način koji nije u cijelosti predviđen postojećim zakonima i ustrojstvima. Kad treba govoriti o pitanjima koja su u Crkvi važna u sadašnjoj Republici Hrvatskoj, razumije se da se mogu sastati biskupi iz te republike i sasvim odgovorno donositi odluke. No upravo zbog toga što se nisu sastali svi biskupi Crkve hrvatskoga jezika nego samo oni s područja sadašnje Republike Hrvatske, nije bilo moguće „izaći iz genitiva“, nije se moglo govoriti o sastanku hrvatskih katoličkih biskupa nego o sastanku katoličkih biskupa Hrvatske. Možda se ovo izlaganje nekome prividi sitničavim, ali kad razmisli, shvatit će da je važno.

U priopćenju za javnost s toga biskupskog sastanka posebno je zamijećen u točki 1 zahtjev „da se i zakonski omogući održavanje vjeronauka u školama“. Vjesnikov komentator se u subotu 14. srpnja najprije zgrnuo nad tako izrečenim zahtjevom, a onda ga dobrohotno protumačio da je riječ samo o religioznoj kulturi, pitanje je ipak mnogo ozbiljnije. Biskupi su se ovaj put odlučili za lapidarni izričaj. U presudnom trenutku zacijelo nije na odmet da

zahtjev odzvoni kao isklesan. Nipošto nije riječ samo o tome da se iz svih predmeta i udžbenika u javnom školstvu izbací neznanstvena i neistina ateizatorska magla koja je našu mladež — bez obzira na njezinu vjersku ili svjetonazorsku usmjerenost — odvajala od europskih i svjetskih kulturnih tokova, onesposobljavajući je čak i za obična razgledanja povijesnih i umjetničkih muzeja. Nije riječ ni samo o tome da se uvede ili ne uvede poseban predmet koji bi mlade upoznao s fenomenom religija i utjecajima toga fenomena na svim područjima ljudskoga stvaralaštva. Riječ je upravo o tome da roditelji imaju neotuđivo pravo zahtijevati da javno školstvo pruži njihovoj djeci mogućnost da se odgajaju u baštini roditeljske vjere. Odmah je moguće upozorenje da taj zahtjev nije još nigdje, ili da je možda jedva negdje zadovoljavajuće ostvaren. To pak nipošto ne znači da bi Crkva Božja i narodna smjela od toga odustati. Bespredmetan je prigovor da se vjerskim odgojem učenika utvrđuje podjela među ljudima, u narodu i državi. Pravo se jedinstvo ne stvara razvodnjavanjem identiteta. Hoćemo li moći otvarati konfesionalne škole, koje je država bez sumnje dužna financirati jer roditelji vjernici jednako plaćaju porez kao i drugi? Ili ćemo ne odričući se prava na konfesionalno školstvo, u zajedničkim javnim školama ili, bolje rekuć, uz njih, pronaći i ostvariti mogućnost sustavnog vjeronauka za djecu svih vjerezakona a da to ne bude značilo dijeljenje ni suprotstavljanje ni prebrojavanje? Ili ćemo možda, barem na jednoj dionici toga hoda, prema rješenju ozakoniti mogućnost dogovaranja mjesnih vjerskih zajednica s mjesnim školama za povoljnu upotrebu školskih prostorija u prikladno vrijeme za vjeronauke u organizaciji vjerskih zajednica? Rješenja su očito moguća u različnosti i postupnosti. No nijedno ne nijeće niti se protivi jezgrovitom i zvonkom biskupskom zahtjevu „da se i zakonski omogući održavanje vjeronauka u školama“.

GK, br. 29 22. srpnja 1990.